

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ За кордоном

Тел. „Свобода“: MErgen 4-0807 — 4-0237 — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016

THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

ПРЕЗИДЕНТ ПОВЕРТАЄТЬСЯ ДО СТОЛИЦІ З ВІДПОЧИНКУ

Після трьох тижнів зимового відпочинку у Кій Вест, на Флориді, президент Труман виїхав літаком у вівторок ранком 20 грудня до Вашингтону. Останні дні його побуту на Флориді зазначилися працею над промовою на відкритті конгресу 3 січня 1950 р. і над складенням преліминарного бюджету. Разом з президентом відуть його секретарі й дорадники. Труман затримається до п'ятниці у Вашингтоні, а після того віде до свого рідного дому до місцевості Індепенденс, у стейті Мізурі. Там перебуває він Різдно зі своєю найближчою ріднею. Передбачують, що з Індепенденс повернеться Труман до столиці 28 грудня і тоді почнеться його правильне урядовання.

АДМ. ДЕНФЕЛД НЕ ХОЧЕ ПРИЙНЯТИ СТАНОВИЩА В ЛОНДОНІ.

Вашингтон, 19 грудня. — Адмірал Луїс Е. Денфелд, якого недавно звільнили зі становища начальника морських операцій з причини його негодуння на об'єднання всіх ділянок оборони, відмовився прийняти пропозицію на його нове становище, а це головного команданта морських сил на східному Атлантику й Середземному морю з квартирою в Лондоні. Денфелд повідомив про це секретаря воєнної мариначки, Френсиса Я. Метьюса. Денфелд має 40 років служби при воєнній флотії, отже він має право піти на пенсію. Йому скінчилось 58 літ життя. Його приятелі кажуть, що він жає до скликання нового конгресу і тоді рішиться, що з собою зробити.

ВЕРХОВНИЙ СУД ШЕ РАЗ РОЗГЛЯНЕ ПРАВО СТЕЙТУ ЗАБОРОНИТИ ПІКЕТУВАННЯ.

Вашингтон. — Верховний Суд згодився ще раз розглянути право стейтів заборонювати пікетування в таких випадках, де нема робітничого спору. Стейт Вашингтон видав три рази заборону пікетування у таких випадках. Три юні відкликалися до суду проти такої заборони. Їх аргументи такі, що це обмеження свободи слова. Усі три випадки пікетування мають відмінний підклад. Один був такий, що батько й син вели підприємство продажу автомобілів, власними силами, не наймаючи робітників. Юнія наказала пікетування, коли вони працювали в суботу й неділю, коли то позамікані заводи. Стейт заборонив пікетування.

ХОЧУТЬ ЧЕРПАТИ ПИТНУ ВОДУ З РІКИ ГУДСОНУ.

Недостача води в місті Нью Йорку стала така загрозлива, що губернатор стейту Нью Йорк, Тамес Е. Дюї зголосив проєкт побудувати водні резервуари в околиці Бікон, у віддалі 75 миль на півночі, щоб до них черпати воду з Рондана Крик і з ріки Гудсону. Значці твердять, що вода в тому місці ріки надається до вжитку, якщо тільки переведеться її хемічне очищення. На будову нового збірника треба часу, а між тим кожного дня убавас води в теперішніх збірниках, які постачають воду.

НЕ ХОЧУТЬ КОРАБЛІВ ЗІ СКИТАЛЬЦЬМИ В БОСТОНІ.

Бостон. — Влада Бостонського Порт унесла до команди армії домагання для хвилюво-

СТЕЙТИ, КАНАДА Й АНГЛІЯ ОБ'ЄДНАЛИ ЗБРОЮ Й БОЄВІ МЕТОДИ

Вашингтон, 19 грудня. — Три держави з Атлантичного Пакту перевели стандартизацію зброї й метод воювання на випадок необхідності при обороні своїх країн. За вістями з департаменту оборони всі три згадані країни обмінюються інформацією про кожну важливу зброю, якої вживають їхні армії і про такі роди зброї, які вже мають вигляди на вжиток. Це останнє відноситься головним до стрілен, які можна керувати з землі.

МОСКВА НАМАГАЄТЬСЯ ЗАГЛУШИТИ УКРАЇНСЬКІ РАДІОПЕРЕДАЧІ „ГОЛОСУ АМЕРИКИ“

Стокгольм, 16 грудня (УПК). — Нововідкриті радіопередачі „Голосу Америки“ в українській мові Москва почала приглушувати вже в перших днях, хоча без більшого успіху. Перші радіопередачі було чути майже бездоганно на всіх коротких хвилях, натомість на середній хвилі 251 метр не можна було почути нічого, крім реву заглушувальних московських радіостанцій. Описля московські заглушування значно поселились теж на коротких хвилях.

УКРАЇНСЬКІ КОЛЯДКИ В ГРЕНД СЕНТРАЛ В НЬО ЙОРКУ.

Нью Йорк, 20 грудня. — Минувлої п'ятниці, 16-го грудня, виступив в Гренд Сентрал в Йорку зложений з 50 співачок Хор Дівочої Школи Божої Матері з Стемфорду, під диригентурою сестри Андре. Хор виспівав всіх 12 колядок, в тому дві українські: Бог Предвічний та У Вифлеме. Як звичайно в тому місці чисельна припадкова публіка слухала з великою увагою цього концерту.

ОБТИНАЮТЬ КІЛЬКІСТЬ ОСІБ У ВІЙСЬКОВИХ ПОЛІТИЧНИХ МІСІЯХ

Вашингтон. — Департамент стейту рішив отримати на дві третини кількість осіб у військових місцях до Данії й Норвегії. Ці місця мають нагляд над пересилькою а американської зброї для оборони європейських країн. Початково були наміри вислати по 60 офіцерів у ті країни. Тепер тут підіє тільки по 20 офіцерів.

ДИПЛОМАТИ З Д. З ЛАТИНСЬКИХ КРАЇН ЗІДУТЬСЯ НА НАРАДІ

Вашингтон. — Джордж Кеннан, який вибереться до Південної Америки з дипломатичною місією, буде прийнятий на нарадах дипломатів Злучених Держав, які знаходяться в країнах Латинської Америки Зізд цих дипломатів назначений на 1 березня 1950 р. в Ріо Де Жанейро. Перед тим відбувається подібний зізд у Гавані, на острові Куба, 18 січня. Департамент стейту пояснює, що такі наради дипломатів це новий спосіб виміни інформації між американськими амбасадями в різних околицях.

БІЙКА МІЖ УКРАЇНЦЬМИ І КОМУНІСТАМИ В КАНАДІ

Тімпіне, Онтаріо, Канада. — Дев'ять осіб було ранених під час бійки українських новоприбулих дівістів, які хотіли сфорсувати приступ до залі українських комуністів у Монтжой. Хмара каміння, ломак, кригових відламків і вугілля літала здовж вулиці у вікна й двері залі, де відбувалося зібрання комуністів для вислухання комуністичного референта Кравчука про „щасливе життя на Україні“. Посилені відділ поліції припинили бійку. — („Робітник“, Торонто).

що причали в пристані зовсім вистачальні на обслугову нових іммігрантів.

ПРИГАПКА ДЛЯ НОВОПРИБУЛИХ В СПРАВІ ЗГОЛОШЕНЬ

Вашингтон, 20 грудня. — Комісія Переміщених Осіб пригадує всім новим іммігрантам, які приїхали до цієї країни на підставі Акту Д.П. з 1948 року, що згідно з цим законом вони зобов'язані зголоситись до Комісії два рази річно протягом двох років, перед кожним останнім днем червня і грудня. Занедбання цього обов'язку каратиметься законом. Зголосуватись треба на окремих урядових формулярах, що їх можна одержати в кожному Іміграційному і Натуралізаційному Бюрі, або в ЗУАД Комітети та інших допомогових агенціях. Зголошення вповноважена голова родини, подаючи дані про себе, дружину та не одружених дітей до 21 року життя. В звіті подається місце замешкання і праці та характер праці. Чергові зголошення мають бути вислані до Displaced Persons Commission, Washington 25, D. C., найпізніше до кінця цього місяця.

ПРОТИ-БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ РУХ В МАДЯРЩИНІ

Франкфурт, 20 грудня. З цимформованих джерел тут заявляють, що в Мадярищі зорганізувався підпольний робітничий рух для повалення комуністичного режиму. Провідники цього руху звернулися до західних робітників за допомогою, головним в зброї.

ФІНАНСОВІ ТРУДНОЩІ З.У.А.Д.К. ЗНОВУ ЗАГРОЗОЮ ДЛЯ ПЕРЕСЕЛЕНЧОЇ АКЦІЇ

Філадельфія, 20 грудня. У зв'язку з недавнім повідомленням Комісії Д.П. про необхідність достосувати дальшу імміграцію до цієї країни до постанов закону щодо пропорційного відношення поодиноких професій, з абсолютною перевагою фермерських та з першенством для них, ЗУАДКомітет почав робити відповідні заходи, щоб на цих обмеженнях не потерпіли українські скитальці. Проте, в цих заходах він знову натрапляє на іншу трудність, головним недостатком потрібних фондів. Для конкретного прикладу можна б навести деякі факти. 17 родин (72 особи) з-поміж спроводжених ЗУАДКомітетом українців, що приїхали до Нью Йорку минулої суботи на пароплаві „Дженерал МекРей“, Комітет вислав на американські фарми до Вірджинії, заплативши тільки за їх залізничний транспорт 850 доларів. З того тільки один фермер звернув \$50 за переїзд скитальчої родини на його фарму, а всі інші кошта пішли на рахунок Комітету. В найближчу п'ятницю, 23-го грудня, причалять до Нью Йорку корабель „Дженерал Блечфорд“, на якому їде старанням ЗУАДКомітету 264 українців і знову більшість з них має виїхати на американські фарми, бо іншкше вони взагалі не могли б бути приїхати до цієї країни. Кошта їх транспорту на фарми вноситимуть знову около 3,000 доларів. Хто має покрити ці видатки, як пожеври на цілі Комітету з боку нашого громадянства знову в останньому зменшилася, а призбирані всілякими

ПРОТИРЕЛІГІЙНА КАМПАНІЯ В СХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ

Берлін, 20 грудня. У зв'язку з недалекий Різдом, комуністичний режим в Східній Німеччині почав інтензивну анти-релігійну кампанію. Крім всіляких безбожницьких видань, анти-релігійну пропаганду ведеться теж „живим словом“, висилаючи в німецькі оселі армію витренованих в Москві агітаторів.

ІРАНСЬКИЙ ШАХ ПРЕДЯВЛЯЄ „СПІЛКУ“ ЗІ З.Д.А.

Нью Йорк. — Могамед Реза Палеві, іранський король, який перебуває в Злучених Державах від кількох тижнів, сказав на обіді, віданім у його честь університетом Колумбія, що „спілка праці“ між Злученими Державами й Іраном вийшла б на добро усього світу. Він заявив, що його країна має багато цінностей, які може використати демократичний світ, однак не має до цього технічних засобів.

МАННШТАЙН ЗАСУДЖЕНИЙ ЗА ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ НА 18 РОКІВ ТЮРМИ

Гамбург, Німеччина, 20 грудня. — Британський військовий трибунал potwierдив вчора вину колишнього гітлерівського маршала Фріца Еріха фон Маннштайна в закиданих йому воєнних злочинах і засудив його на 18 років ув'язнення. Маннштайн, що має тепер 62 роки, був під час другої світової війни головним командуючим німецькими арміями на советському фронті. На всіх 17 закиданих йому воєнних злочинів суд potwierдив дев'ять: 1. Занедбання своїх обов'язків головнокомандуючого 11-тою німецькою армією на Кримі щодо забезпечення людської поведінки зі советськими полоненими; 2. Дозвіл безправно відноситись до советських воєнків як до партизанів та розстрілювати їх без суду; 3. Наказ, уповноваження і дозвіл використовувати громадян окупованої території як невольників до таких небезпечних робіт як очищування терену від мін; 4. Наказ розстрілювати советських політв'язнів без суду; 5. Занедбання своїх обов'язків головнокомандуючого для охорони людського життя, внаслідок чого багато громадян окупованих теренів були безправно розстріляні; 6. Дозвіл на розстріл цивільних закладників за злочини, поповнені їми; 7. Затрунювання чоловіків і жінок окупованих територій для військових робіт; 8. Висилка чоловіків і жінок окупованих територій на каторжні роботи до Райху; 9. Пліондрування, грабжі і нищення окупованих територій при відступі. Маннштайн є останнім нацистом, що відповідав перед трибуналом західних альянтів.

БОЖЕВІЛЛЯ СТАЛІНСЬКОГО ІДОЛОПОКЛОНСТВА В СОВСТАХ.

Москва, 20 грудня. У зв'язку зі завітніми 70-тими уродинами советського диктатора Сталіна, щоденне божевілля ідолопоклонства тому сатрапові досягнуло свого вершка. Стіни будинків, навіть придорожні стовпи „прикрашені“ портретами Сталіна, а советські борзописці переганяються у видумчивості суперлативів на його характеристику, приписуючи надлюдські властивості вже не тільки самому „геніальному“, але й речам в його оточенні, включно з його люлькою. Якійсь Леонов пише в „Правді“, що тепер є „два сонця на небі; одним з них є світло Сталінових ідей“ та наплішні кілька шпальт невеличкі про „творчого генія“ Сталіна, бажас йому „безсмертя“.

БРИТАНІЯ ОБМЕЖУЄ ЗАКУПИ АМЕРИКАНСЬКОЇ НАФТИ

Лондон, 20 грудня. — Серед місцевих представників американських нафтових компаній помітне занепокоєння вістками про рішення британського уряду обмежити британські закупки нафти за долари. Рішення стоїть у зв'язку зі зменшенням золотих і доларових резерв в британській скарбниці та викликаному цим фінансовою кризою. Британія пропонує зменшити свої закупки американської нафти майже на половину річно, що заощадить 6 бй около 60,000,000 доларів.

НОВИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ПЕРИВОРОТ В СІРІЇ.

Дамаск, Сірія, 20 грудня. — Вчора вранці довершено в Сирії нового військового перевороту на тлі поголосок і агітації, що дотеперішній командант армії, ген. Самі Гіннаві, планує федерацію країни з Іраком під пануванням іракського короля. Збунтовані військові частини вранці увійшли до Дамаску, оточили резиденцію ген. Гіннаві та, після короткої перестрілки з деякими членами залоги, арештували команданта і його прибічників. Перевороту довершила група старших офіцерів, яких ген. Гіннаві хотів заарештувати на опозицію до його федеративних планів і сам наказав військові увійти до Дамаску. Команданти тих частин порозумілись з опозиційними полковниками і замість заарештувати їх, заарештували генерала. Перевороту довершено без кровопролиття і місто продовжує своє нормальне життя.

НОВІ НАРАДИ В СПРАВІ ОБ'ЄДНАННЯ ЄВРОПИ.

Страсбург, Франція, 20 грудня. — Вчора тут почалися наради так зв. політичного комітету Європейської Ради, що має приготувати проєкт майбутньої структури федерації західно-європейських країн. Відповідний звіт в цій справі Комітет приготує на чергову сесію Євротойської Асамблеї в 1950 році.

БЮДЖЕТОВІ ТРУДНОЩІ ФРАНЦУЗЬКОГО УРЯДУ

Париж, 20 грудня. — Фінансовий комітет французької Національної Асамблеї відмовився розглянути знову урдовий проєкт бюджету на 1950-тий р. доки уряд не подасть конкретних пропозицій для поправки дефіциту. Прем'єр Бідо звернувся до Асамблеї і Комітету з проханням приспінити акцію в тій справі.

ЗМІНИ В ЧЕСЬКОМУ ПОСОЛЬСТВІ У ВІДНІ.

Відень, 20 грудня. — Протягом останніх двох тижнів комуністичний уряд Чехословаччини відкликав весь дотеперішній штаб свого посольства у Відні, заступаючи його більш надійними особами. Єдина частина відкликаних урядників відмовилася вертатися назад до Чехословаччини.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Початковий член три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$4.00	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):		Число з понеділка (англійською мовою):	
One year	\$2.50	in рік	\$2.50
Six months	\$1.50	in пів року	\$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„ЗАХІД—ПРОТИ СТАЛІНА І МАО”

Цей багатомовний наголовок помістив Нью Йорк Таймс з минулої неділі в тій частині „новин з тижня”, де говориться про „Двоїй за Азію”. Він вказує на сучасний поділ світових сил, а теж на те, на що й на кого треба звернути головну увагу, коли згадуємо нині за Москву і 70-ліття Сталіна.

Мао Це-тунг, китайський червоний диктатор, перебуває саме тепер в Москві й складає Сталінові чолобитну та подяку за „кількаразову допомогу” китайським комуністам. Він представляє там найновішого сателіта, що прибув віддати до розпоряджистів Сталіна сотні мільйонів нових рабів. Це не будьякий подарунок. Тепер уже Сталін має ким підбивати дальшу частину Азії! Тим самим має він вільнішу руку в Європі й більше сил для здійснювання своїх європейських планів. Тому, якби Сталіна в його 70-ті роковини не хвалили чи проклинали, це все мало важливе в порівнянні з планами, які тепер підготує Москва своєму новому сателітові, червоному Китаю, та які той сателіт цілком певно буде намагався якнайточніше й найвірніше виконати.

Мао може вже сміло вірити, що тепер йому підє все гладко. Бо де в Азії та сила, яка ще могла б йому ставити опір? Індія вже давно погодилася з новими пананами в Китаю. Сам Негру добачує там нові „демократичні сили”. Знов Велика Британія от-от визнає дипломатично червоне китайське царство, а Злучені Держави були надто довго під впливом політичної думки таких знавців Китаю, для яких Мао був тільки „аграрним реформатором” і нищив тільки китайський феодальний лад. Дехто з цієї групи ще не так давно писав про Мао не інакше, як про „Орієнтального Тіта”, надаючи тим разом модернішу форму цьому напрямку, який був і є за ліквідацію збройного опору китайським комуністам. Тепер говорять про китайського Тіта є прамі абсурдом, тому виривають нові угоди розумування. Мовляв, Мао буде так тепер зайнятий консолідацією здобутих величезних просторів та потребуватиме такої великої матеріальної допомоги зо Заходу, що не матиме часу думати про підбивання дальшої частини Азії.

Коли мова про „Захід — проти Сталіна і Мао”, то це покищо тільки побажання. Як буде виглядати здійснювання того побажання, сьогодні годі навіть передбачити. В Злучених Державах визнається це чойно по повероті Філіппа С. Дженсупа, спеціаліста департаменту стейту для справ Далекого Сходу. Він висланий на „дипломатичну місію”, яка має допомогти остаточно розв'язати американську політику на Далекому Сході. В тій цілі відбудеться в місяці лютий нарада американських дипломатів цієї території в місті Бангкок. До цього часу, як треба надіятись, Мао закріпить ще сильніше свої позиції в Китаю. До того Дженсуп відомий зо свого угодного наставлення до Мао та його режиму. Чого ж тоді надіятись з його нової місії?

В таких відносинах можна твердити, що тільки „Сталін і Мао — проти Заходу” та що вони тепер говорять у Москві про те, як той Захід знищить, але як з „Заходом — проти Сталіна і Мао”, важко щось сказати. Та ж демократичні потуги спішатся тепер визнавати червону владу в Китаї! Тому Сталін таки має чим радіти у своє 70-ліття!

ГЛУМ НАД ПОНЕВОЛЕНИМ НАРОДОМ

Безмірні є недоля, горе і терпіння українського народу в советській неволі. Від часу, як червона московська навала втопила в морі української крові воскресла на руїнах російської царської імперії вільну українську республіку, український народ не випростує спини від каторжних трудів для кривавого і неситого загарбника, ані не складає зброї в нерівній боротьбі за волю. Мільйонами українських трупів позначений шлях на й жорстокого червоно-московського поневолення України, не втирають сліз українські матері і не знають радості українські діти. Та чи не найгіршим з усього є ще той глум, що його ворог додає до своїх знущань над поневоленим народом.

Як уже недавно повідомлено, г. зв. Президія Верховної Ради підсоветської України затвердила новий „український” гімн, прапор і герб. „Радянська Україна” подає тепер такий текст того гімну поневоленню:

Живи, Україно, прекрасна і сильна, В Радянським Союзі ти щастя знайшла.

Між рівними рівна, між вільними вільна, Під сонцем свободи, як цвіт, процвіла.

Нам завжди у битвах за долю народу Був другом і братом російський народ.

І Ленін осяв нам путь на свободу, І Сталін веде нас до світлях висот.

Розібрамо всі ми ворожі навали Народного гніву свідченням мечем. Під стягом радянським ми дужими стали.

І в світ комунізму велично ідем. Слава Союзу Радянському, слава, Слава вітчизні народів-братів!

Живи, Україно, радянська держава, Воз'єднаний краю на віки-віки!

Кожна стрічка того „гімну” це безжалісний катівський глум над закутим в кайдани, скривавленим, до найвищих меж знедоленим українським народом. Нещасним кажеться співати про „щастя”, підкоренням — про рівність, невольним про волю. Своєю відвічною ворога заставляється величати „другом і братом” та звеличувати своїх двох найбільших катів: Леніна і Сталіна, співаючи славу тричі проклятому „Радянському Союзові”.

На недавньому Конгресі Американських Українців у Вашингтоні один з доповідачів про советське „щастя” в Україні, жертвою якого він сам був між двома світовими війнами, оповідав такий епізод зі свого власного досвіду під час страшного голоду в Україні в 1933 році. Люди гинули як мухи, а „радянська влада” не впорювалася навіть з погребанням трупів. Матері своїх дітей ліли і ціла Україна була в судорогах найстрашнішого в історії

людства голоду, зорганізованого цілком північним „другом і братом” й на шляху „до світлях висот” під проводом Сталіна. Доповідач-очевидець горював: „Страшна то була картина — опухлі, жовті люди... Кожний день, як я йшов на працю, я бачив на вулицях Харкова трупи померлих з голоду людей. Пам'ятаю такий випадок: сліпий продавець газет, повз кіоск якого я кожен день проходив, вигукнув: „Правда! Правда! Купуйте га-

Скиталець П. К-й.

ПОРТРЕТ СТАЛІНА

Відомо, що дуже тяжко писати правдивий портрет великої людини. І щоб його створити та відбитися на ньому те, що властиве лише їй як геніальній особі, треба не тільки малювати його з натури, але потрібно ще відчувати її душу, пожити з нею хоч пару місяців, побачити її, коли вона залишається сама і стає звичайним сірим обивателем.

Досвід показав нам, що чим ближче ми пізнаємо великих людей з їх „чорного ходу”, тим більше вони гублять свою величність, виявляють перед нами своє правдиве обличчя, з якого знято маску, іноді настільки правдиве, що потім приходить дивуватися, як люди декотрих із них пороби-ти „геніальними”.

Очевидно, що психологічна потреба у людей, які втратили істинну ідею про вічний ідеал — Бога, мати якогось хоч поганенького божка настільки велика й сильна, що ця „тяга” перетворюється в саме примітивне ідопоклонство. І часто буває так, що люди роблять собі кумиром зовсім не великих людей, котрі принесли людству багато добра, а звичайних смертних та ще й злочинців.

[Сінайський Законодавець це ідопоклонство передбачав і категорично заборонив людям творити собі яких би то не було божків!]

Мало цього. Часто виявляється, що за спиною такого умовного „генія” тягнеться ціла низка злочинів і то таких злочинів, на які звичайна сіра людина ніколи не піде. А коли і пішла б, то лише за один із тисяч таких злочинів, за яких „генія не судять”, ця смертна людина давно гойдалась би на шибениці...

Герої Достоевського це так і розуміли. „Коли якомуś Наполеонові в ім'я якогось фікцій можна було знищити 600

зету Правду! Капіталістичній акулі брешуть про голод на Україні! Сліпий і не бачив, що труп умерлого з голоду селянина лежав коло самого його кіоску”.

Подібно, як тоді, під час того найжахливішого голоду, советський загарбник глузував ще з обездоленого українського народу, заставляючи його в смертельних судорогах спитати, що „жити стало краще, жити стало веселіше”, так і тепер, в найчорнішій годині поневолення та розпучливої боротьби проти нього, заставляється цей нарід співати про „щастя” та „рівну між рівними” вільну між вільними”.

Так, дуже тяжко написати портрет правдивого генія, але ще тяжче написати портрет великого злочинця, якого колись бачила історія людства. І коли ми спробуємо навести якусь паралелю між великими деспотами та злочинцями минулих віків, то всі вони разом перед Г. Джугашвілі будуть маленькими гімеями. Хани, Богдыхани, ватажки східних деспотій, Нерони, Атілі, Чингіс Хани, Тамерлани, Івані Грозні, Петро Великий, Наполеон — маленькі діти в порівнянні з архи-злочинцем Сталіном. Пекельним жахом несе від правдивої біографії цього людоджера. Але якби ви не старалися її зобразити, якби ви не бажали „наговорити” на нього, дійсні „заслуги” його перевищують всі наші уявлення, якими б ми негативними рисами не малювали їх.

Майже на всіх головних мовах світу вже надруковано фальшиву біографію Джугашвілі, яка нічого спільного не має з життєвою правдою та фактичним історичним матеріалом про нього. Сотками мільйонів накладу розповсюджується ця фальшивка по всій землі, щоб його сатрапам допомогти творити культ богомерзкого сталінопоклонства.

Вдівшись добре в обличчя цього кремлівського хана і ви побачите класичний тип вирока, якого без сумніву Ломброзо, Дарвін та Шарко назвали б дегенератом і злочинцем... Однак, цей колишній нальотчик і бандит, не тільки не є дегенератом і злочинцем; він сьогодні став уже живим азі-

ятським богом для 200 мільйонів підсоветських робітників, „генераліссіму” в сесвітній большевицькій революції” — для третини людства, яка дивиться на нього, як на визволителя від капіталістичної експлуатації... Треба було морально дуже власти сучасному людству, щоб його вознести в ранг „непогіршеного”, „сонцеподібного”, „на й м удішного”, „генія всіх часів і народів”, „батька обездоленних”, „великого полководця”, „джерело натхнення для науковців, поетів, артистів, художників”, „втіхою” для голодних і обділаних нещасних підсоветських рабів...

— Ішаки.

...Син грузинського шевця. Був учнем духовної семінарії і вигнаний з неї за антирелігійне наставлення. Але треба було щось робити. І Джугашвілі стає „професійним революціонером” з ухилом до звичайного бандитизму. Бандою, яка була під його керівництвом, були пограбовані Тифліський Державний банк, Поштовий потяг Ростов-Владикавказ, Сочинська ошадна каса при місцевій пошті... Сотні тисяч народних та державних грошей було пограбовано „сонцеподібним” антихри-

стом... П'ять разів втівав із царських тюрем та заслань, що-би знову продовжувати свої бандитські нальоти.

Мав трьох жінок, з котрих дві покинув сам (у Грузії та Ейсейському), а Алілуєву здихався при допомозі Лубянських лікарів. На зміну взяв собі молоденьку сестру Кагановича.

Всім відомий так званий „Заповіт Леніна”, в якому він, даючи оцінку своїм співробітникам по уряду та партії, наказував, щоб не допускати до влади Джугашвілі, бо він „любить гострі блюда”... Серед московських чекістів, що за приналежність до опозиції теж попали до концтаборів, оповідалось, що після цієї характеристики Ленін не сподіювано став почувати себе гірше, а через пару днів, після застрілювання, що зробили йому лікарі із Лубянки, швидко й помер...

Як бачимо, навіть Ленін передбачав, що цей „кухар наварить гострих блюд”. Смерть мітроп. Шенгіцького та Г. Дмитрова також стоїть під знаком питання. Фрунзе, Горький та Курпська (жінка Леніна) пішли цією ж дорогою до своїх праотців Маркса та Енгельса...

Доля опозиціонерів відома вже всьому світові. Кіров теж „удостоївся” участі своїх колег, але при допомозі „чужих рук”, що орудували по вказівкам „вождя”...

Були „розкуркулені” вивезені за межі рідних країв і знищені не менш, як 12—15 мільйонів безвинних селян-хліборобів. Щоб решту селян загнати в колгоспи, був організований штучний голод на теренах зернових країн (Україна, Кубань, Терщина, Північний Кавказ, Крим, Середня Азія), який загнав на той світ біля 12 мільйонів нещасних людей. І коли цей страшний голод довів вимираюче населення до людоджерства, Джугашвілі ще раз підкреслює: „Хай загине половина населення СССР, але соціалізм в одній країні ми збудуємо”... І збудували! По вимерлих селах лежали тисячі незаконних трупів, а радіо з Москви, деклямувало слова батька людоджера: „Жити стало краще, жити стало веселіше”!

Особливо „весело” це життя відчувалося по многочисельним концтаборам, тюрмам та в смертних ізоляторах, де контингент каторжан виріс до 15 мільйонів.

Але населення мовчки продовжувало саботувати криваві експерименти Джугашвілі. Навіть найбільше оточення цього ката стало в опозицію до нього. І він ще більше став натискати на апарат диктатури та терору — НКВД. Так почался розстріли сотень тисяч вчорашніх сатрапів та прихвостнів кремлівського деспота. Були заведені такі методи катування на допитах, від яких самі чекісти божевільні та кінчали самогубством. Загальна кількість переслідуваного населення по всьому ССР збільшилась від 26 мільйонів до 34 мільйонів, а кількість в'язнів збільшилась до 18—20 мільйонів. Весь СССР перетворився на суцільний та величезний концтабір, де кожний третій громадянин мусів бути сексотом. Були знищені знов мільйони колгоспників та мешканців міст і роховані, як „вороги народу”, по всяких „вінницьких могилках”, відомих і невідомих ще населенню...

Але й це не всі жертви цього душогуба. Боючись помсти від „щасливого населення”, великий боєгуз рішав скерувати його ненависть до себе на зовнішні об'єкти. Треба було „заварити” Другу Світову Війну. На сцену історії випливали „дружні обійми, спаяні кров'ю” — Гітлера-Сталіна. Граде „на-банк”. Гине не менш 20 мільйонів підсоветських ра-

(Довідається на стор. 3-й)

ЧЕТВЕРТИЙ КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

13) ПРОФ. ЛЕВ ДОБРЯНСЬКИЙ: ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ — МІЖНАРОДНА СПРАВА

(Продовження)

Нашим безпосереднім завданням тепер не є вже інформація та вплив на формування американської урядової думки про дійсне значення української проблеми та неопінену вартість українського народу як незрівняного союзника в цьому великому рішенні. Нашим головним завданням тепер є насамперед необхідність переконати нашу урядову опінію, що український нарід не стерпить будь-як обмеженого самовизначення. Українська концепція самовизначення аж ніяк не є островиною відмежованою, повністю націоналістичною, як це свого часу були виняли поляки. Натомість, це самовизначення недовіжно передбачає створення незалежної української держави, в якій нарід вирішив би хто має його репрезентувати внутрі і позовні, як під кожним оглядом рівного між рівними. Українська концепція самовизначення передбачає теж включення України в загально-європейську спільноту, до якої вона завжди культурно належала. Я рішучо не поділяю побоювань деяких моїх колег відносно російських іммігрантів та шовіністичної польської пропаганди тут, в Злучених Державах. Ці побоювання неоправдані. Натомість треба побоюватись можливої офіційної американської вразливості щодо значення їх домагань. І це вже у великій мірі залежить від нас. Не як ми інформуємо, тільки чи і як ми формуємо — це має тепер значення і в цьому знову криється наша нагода успішно взяти або безнадійно програти.

З цього ясно випливає теж наша роль як американців зі здоровим східно-європейським підложжям. Ми мусимо на всі можливі лади призвести до глибокого і певнішого порозумін-

ня між нашим українським народом там та нашим американським урядом і приятелями тут. Зі сказаного вгорі виходить ясно, що немає жадних інших важливіших напрямків для наших зусиль досягнути справедливості в найкращій традиції нашого американського життя, як власне це. Я жадую, що не маю тут можності поінформувати вас в подробицях про це тепле прийняття, що його зазнали наші представники в багатьох американських колах. Але я щиро хочу вас запевнити, що протягом останніх трьох років члени вибраного вами Комітету виконали знамениту роботу в доступних для них джерелах. Створилася група робітників і цілком певно викличе намагання припинити дальший прогрес наших спільних зусиль. Проте, ми мусимо поступати далі і в жадному разі не зупинятись.

Маючи це все на увазі, я рекомендував би до вашого розгляду такі головні потреби на найближчу будучність:

1. **Поширення бази УККомітету.** Національні політичні почування в теперішньому Комітеті не є заступлені зрівноважено, а це не створює здорової бази для нашої спільної праці. Було б ілюзією думати, що зацікавлення та охочу спробування продовжувати та розгортати нашу працю мають тільки „деякі старі”. Тут сьогодні є деякі молоді американські українці, навіть заангажовані в краєвій політиці, які готові співпрацювати в здійснюванні наших цілей. Було б ризиковано думати, що ми можемо дивитись далеко вперед нашу справу без політичних зв'язків на краєвій сцені;

2. **Створення організації „Американських Приятелів України” з ініціати УККомітету.** Численні нові приятелі України, здобуті при допомозі видань та інших зусиль УККомітету протягом останніх трьох років, становлять одне з замітних досягнень нашого Комітету. З часом їх здобудеться ще багато більше. Найвищий час, щоб ми в поширенню Комітету поробили відповідні заходи для виразнішого підкреслення цієї збільшуваної дружби у відповідній організації;

3. **Створення представництва УККомітету у Вашингтоні.** Недавній відвідини одного справжнього українського дипломата з-за кордону та його високоактивна активність тут у Вашингтоні переконали мене в нагальній необхідності мати тут таке представництво. Конечні зв'язки з нашими урядовими

департаментами та зі закордонними дипломатичними місіями, що мають важливий голос в Об'єднаних Націях, і призначені організації не можуть бути встановлені і вдержані без задовільного пункту швидкого зв'язку і рекомендації тут.

Як один з кандидатів на президента минулого року заявив це деким з нас, ми — завдяки нашому походженню та за морським зв'язкам, а деякі з нас теж з недавньої і своєї практики — знаємо Східну Європу та діяльські шляхи комуністичної ментальності і брутальності, що є несуттєвим для 99% наших американських співгромадян. Що більше, нашим поглядом і цілям ніщо інше не могло б дати соліднішої бази і виправдання, як постійні заворушення в Україні та добре зорганізоване провідництво і заохочення, що їх дає Українська Повстанська Армія підпольного руху в Східній Європі. Ми спокійно можемо запевнити наш уряд і нарід, що в політичній і військовій боротьбі Америки за тривкий мир проти світового комунізму, українська нація стоятиме в першій лінії цієї боротьби теж за її власну волю. Це запевнення ми мусимо дати переконливо в найшляхетнішому інтересі вільної Америки та майбутньої вільної України. Це є наша нагода і я переконаний, що ми її використаємо!

ЛЮДМИЛА ІВЧЕНКО: РОЛЯ ЖІНКИ В ПОЛІТИЧНОМУ ЖИТТІ ТА ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАННЯХ УКРАЇНИ

В питаннях моралі, поняття про добро і зло, чесне і безчесне, українці досі це європейський дев'ятнадцятий століття. Нашим духовним кліматом і досі є клімат Діккенса, з його вірою в добро і доброту, з його твердим переконанням, що в людини переважає Дух Божий, а не тварина.

Жіночтво наше засвоїло ті самі моральні поняття, а може і впливало на вироблення їх в більшій мірі, ніж це досі признано.

Тому ми не маємо в нашій історії жінок типу польки Валевської з часів Наполеона, але за те жадний з наших завоювань — росіянин, поляк чи німець, не може похвалитися, що українка розкрила йому обійми ради політичного чи матеріального розрахунку. Українське жіноцтво виробило два типи української жінки: один — жінки героїні, що поруч з

(Продовження на стор. 4-й)

(Довідається на стор. 3-й)

Василь Витвицький.

ФРИДРИХ ШОПЕН

І УКРАЇНСКА НАРОДНА ПІСНЯ.

(Докінчення).

Дуже важко дати відповідь на питання: чи Шопен, проживаючи одну половину свого життя у Варшаві, а другу — з малими перервами в Парижі, мав змогу пізнати українські народні пісні. Дані з життєпису допускають вже таку можливість, що Шопен міг зустрітись з виконавцями українських народних пісень підчас свого кількарічного перебування по селах Люблинщини. Зовсім певно знаємо, що були йому відомі українські танці. Сучасники згадують, що будучи молодим, Шопен „навіть козачка танцював знаменито“. Про українську пісню подібного згадки й у його листуванні (напр. у листі з 1830 р. є мова про „українську думку“).

Варто приглянутись оточенню, в якому доводилося Шопену перебувати тоді, коли формувалась його світогляд людини й мистця. Довгі роки його вчителем і другом був Йосиф Ельснер, колишній доволі успішний диригент театру у Львові. Саме Ельснер захоплювався свого незвичайно талановитого учня писати в дусі народних пісень. Шопен був у безпосередніх взаєминах з видатним скрипалем і композитором Каролем Ліпінським, який ще 1833 р. видав був велику збірку українських і польських народних пісень для співу з фортепіаном. До найближчих друзів Шопена належав відомий поет польсько-української школи, Богдан Залеський. Довгі роки побуту в Україні залишили на Залеському незатертий слід; він навіть усеб „пратнував своєї Українці“. Сам згадував, як під час своїх мандрівок по Україні зустрічав нераз „згорблених віком, біловолосих дідів, що на згадку про Сін очима іскрили, відгрозювались, затискаючи п'ясточки“.

— Наслухався я пісень! — Шопен і Залеський перебували дуже часто разом. Поет згадував нераз у своїх споминах, як підчас спільних вечорів ще у Варшаві його друг — композитор грав свої прекрасні твори і вводив слухачів у якийсь чарівний світ. І ще багато пізніше Залеський записав у щоденнику, як то в часі одної такої зустрічі в Парижі Шопен грав багато своїх творів, а далі імпровізував, „завадив у плач думок“. Дуже цікаво, що пичучи музику до слів Залеського („Двоєкий кінець“ — де мова про смерть козака — і „Нема чого треба“) Шопен покористувався інтонаціями, близькими до української народної музики. — Усі ці дані показують без сумніву, що Шопену українські народні пісні не були чужі й незнайомі.

З-поміж самих творів Шопена найбільше українським мають такі ноктюрни. Це випливає з самих їх настроїв і з характеру їх музики. От напр. такий оригінальний у своїй будові ноктюрн опус 15 число 3. Тут використана мелодія бурлацької пісні „Та забіліли“.

„Сніги“. Згадати б, що ця пісня так залюбки співав Тарас Шевченко. Її мелодія вжита у Шопена не „живцем“, а з деякими змінами і переставленнями, всетаки мелодичний рисунок показує на близьке споріднення між пісню і ноктюрном. Подібно є й у ноктюрмі оп. 37 н. 1., що його музико-знавці підносять дуже високо у ряді Шопенових творів. Один підкреслює гармонічне багатство цього твору, другий називає його „меланхолійною елегією з прегарною мелодією“, врешті третій зве цей ноктюрн „найчистішою і найкращою перлиною у цій ділянці шопенівської творчості“.

— Мелодія цього твору сильно споріднена з українською народною пісню „Ой, виїду я на гірочку“. Тут лінія мелодії майже покривається, повторюються навіть ті самі мелодичні прикраси, не кажучи вже про зміст, про настрій, що є той самий у ноктюрні і в пісні. Подібних прикладів знайдеться більше не тільки у ноктюрнах, але й у інших родах Шопенової творчості, балядах, етюдах і т. ін. Сюди належать навіть мазурки, в яких більше мелодійно-співні частинки нераз попадають у тон українських пісень. Можливо тому саме були ці твори ще ближчі Шевченкові, який писав про них не інакше, як „сердешні мазурки натхненні Шопена“.

Майже в усіх прикладах (за винятком фантазії оп. 13, де Шопен ужив цілої української коломийської мелодії) ми не зустрічаємо повністю і без змін ужитих мелодій українських народних пісень. Насувається питання: чому це так? Тому, що Шопен взагалі майже не користувався готовими народними мелодіями. Яскравим прикладом є його мазурки, в числі понад 50. З першого погляду кожному здається, що це просто на селі записані танкові мелодії: стилісти в них життя й розмаху, стільки нераз якоїсь напруги парубочької задикуватості. Тимчасом ближчі досліді совісно переведені польськими музикознавцями несподівано показали, що майже усі мазуркові мелодії Шопена є його власним витвором. Саме така й була в цілому постава Шопена до народної музики. Прямі повторення з неї є в його творчості тільки в дуже нечисленних випадках. Усе взяте від народу перетворюється під впливом сильної творчої індивідуальності, даючи нові цінності „з його духа печаттю“. Так ми спостерігаємо щось на багато суттєвіше, ніж принагідне вжиття тої, чи іншої пісні. Бачимо, що ціла музична мова Шопена формувалась під впливом народної музики. З польської, яка очевидно відіграла у нього панівну роль, Шопен використав багатство і оригінальність ритміки, далі своєрідність тональних систем. З української — ширину і співність мелодик, а з погляду змісту ширість, правдивість і насиченість музичної мови. Шопен заставляє фортепіан не тільки грати, але першусього співати і висказувати. На цей інструмент композитор переносить властивості людського голосу. Корінь такого трактування фортепіану у Шопена є не в оперовій музиці, як це дехто догадується, а в народній пісні, при тому великою мірою в українській. Звернути б для прикладу увагу на багатство дрібних орнаментів, прикрас, що ними так навізані шопенівські мелодії, особливо ж ноктюрни. Саме тонка, наче шовком ткани орнаментика це одна з типових ознак української народної музики.

Наша музична сьогочасність відійшла від тих ідеалів, що присвчували Шопену в добу романтизму. На місце відображення почуттів і настроїв наша доба „принось“ „річеве“ мистецтво, музику як чисту гру сил. Всетаки музика Шопена була і залишилася одною з найкращих сторінок минулого, що їх записав творчий людський дух. Для нас окрему вагу має те, що до джерел, з життєдайності яких виростала музика Шопена, належала й наша народна пісня.

Портрет Сталіна

(Докінчення зі стор. 2-го)

бів. Гинуть мільйони українців, жидів, поляків та інших народів. Сьогодні ми маємо „Разоблачение А. Рехберга“, де оповідається, що навіть Гештапо працювало по провокаційним вказівкам Сталіна. Що таке Вінниця, Катинь, Дахау, Аушвиць та інші „оази смерті“? Це „мудра політика“ Сталіна! Так. Колишній нальотчик і бандит стає вже не тільки „мудрим та великим“, але ще й „спасителем“ всього світу...

Кульм Джугашвілі при допомозі червоної пропаганди, софистичного золота та обурених п'ятих колон досягає свого апогею.

І він живе й продовжує творити свої криваві експерименти вже не лише в одному СС-СР, а й поза межами його — в Китаї та Європі...

Але нині обдурений ним Західний Світ починає вже продираючи свої наївні очі й пізнавати з „чорного ходу“ правдиве обличчя цієї сатанської потвори. Усякому ідолю поклонство приходить кінець. Прийде час, коли і над цим архи-злочинцем прогретий кара Божа, а майбутні переможці його влаштують йому розправу не в Нюрнбергу, а в самому червоному кублі московському Кремлі. І судитимуть його не лише живі свідки та жертви страшного культу Джугашвілі, а й тіні десятків мільйонів мучеників, знищених в ім'я кривавої комуністичної системи.

Іван Карамазов казав колись, що він нізащо не міг би жити в такому соціальному раю, для утворення якого прийшлося би загубити навіть маленьке дитя. А цей кат уже знищив десятки мільйонів безвинних людей і ще обіцяє знищити половину населення земного шару, щоб таким чином усе людство могло зажити

75 років відомого жіночого каледжу

Близько 200,000 американських дівчат поступає кожного року в каледжі. З цього числа яких 180,000 дівчат ідуть у мішані каледжі, де вони вчаться разом з чоловіками. В Злучених Державах є 555 стейтових або муніципальних каледжів, які не беруть плати за навчання. Студенти і студентки оплачують лише приміщення та харчі. Навчання в університетах теж безплатне. Крім того є 154 каледжі виключно для жінок, що є найбільшого приватними. Один з найстаріших і найвідоміших є Смит Каледж у Нортгемптоні, Массачусетс. Осіню цього року Смит Каледж відсвяткував свій 75-літній ювілей.

Смит Каледж був заснований 1875 року коштом панни Софії Смит, замужньою старої дівчи, яка в ті часи — коли більшість американських каледжів приймала лише чоловіків — вважала, що жінки повинні мати змогу йти у високі школи так само, як і чоловіки. 1875 року до каледжу поступило 14 дівчат, а весь каледж містився в одному будинку. Сьогодні в каледжі вчиться 2,297 дівчат, які живуть в 44 будиночках. Каледж має 55 академічних будов і 214 акрів землі.

Смит Каледж виступив як новатор у багатьох ділянках освіти. Студентки цього каледжу були одні з перших, що їздили за кордон студіювати чужі мови і культуру різних країн. Цілі групи студенток Смит Каледжу вчилися в закордонних університетах. І навіпаки. Смит Каледж запрошує до себе на студії студенток з різних країн. Цього року там вчиться 35 дівчат з 30 країн, включаючи Аргентину, Бразилію, Бурму, Китай, Чехословаччину, Францію, Німеччину, Грецію, Іран, Ірак, Італію, Литву, Польщу, Югославію. Багато з цих чужинок дістають

життям, подібним до жалюгідного підсоветського животіння.

Так виглядає для нас, українців, а також і для інших народів, які вже пізнали душу цього великого виродка й відчули її — хто в ролі мученика-каторжника, а хто в ролі збитого підсоветського „щасливого“ робота — демонське обличчя Джугашвілі у 70 роковини його народження.

В ПОНЕДІЛОК У.С.К. ЗМАГА-

3 пластинки дня

ТИМЕТЬСЯ З „ПРАГОЮ“

Нью Йорк, 20 грудня. Український Спортивний Клуб в Нью Йорку розіграє в найближчий понеділок, 6-го грудня, відплатні футбольні змагання з Прагою. Змагання відбудуться на грищі „Праги“.

Всім громадським життям керує студентський уряд, який має виконавчий та юридичний відділи.

В суботи і неділі бувають танці, на які студенти запрошують молодих людей з сусідніх каледжів. Часом вони їздять до Нью Йорку чи Бостону, або проводять час з родинами чи друзями.

Як і всі приватні каледжі та університети, Смит Каледж є досить дорогим. В той час як 75 років тому навчання коштувало 100 доларів на рік, а харчі 30 дол., тепер навчання, харчі і приміщення коштують 1,600 доларів на рік. Деякі студенти дістають стипендії, інші змушені для заробітку працювати у вільний час. Дещо дешевше є життя в одному з кооперативних будинків, де студентки роблять хатню працю сами.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРИВИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

ТИЧІНА В ЛОНДОНІ.

Чернігів... Хорол... Оцій сон...

Розчавив трактор айстри...

— Чого із „раю“ у Лондон

Ти їзди, бувши майстром?

Хоч ти мовчиш, та знаю я,

Що в цій ти їзди гаді,

Щоб показати, як з солов'я

Ти цаном став в краватці...

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ“

Uncle Sam Says

School bells are again ringing and thousands of children are back in classrooms all over the country. And many of these little boys and girls are crossing the thresholds of learning for the first time, starting the great adventure of beginning an education in a free land. They can go all the way, and that means college, if they learn to save. The School Savings Program teaches them to be thrifty and children who learn to save will certainly be better citizens tomorrow. You parents—be sure there is a School Savings Program at your school and be sure too, that your children are investing in U. S. School Savings Stamps. U. S. Treasury Department

КОНЦЕРТИ

Української Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка під мистецьким керівництвом ГРИГОРІЯ КИТАСТОГО

УВАГА! BALTIMORE, MD. і ОКОЛИЦЯ!

В ПОНЕДІЛОК, 26-го ГРУДНЯ (DECEMBER 26) 1949 Р.

відбудеться в годині 8:30 вечорі

в LYRIC THEATRE, Baltimore, Md.

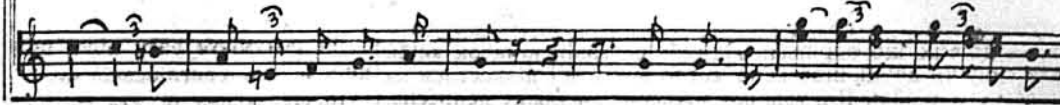
УВАГА! — SHAMOKIN, PA. і ОКОЛИЦЯ!

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 1-ГО СІЧНЯ (January 1, 1950)

Початок у год. 8. вечора.

CAPITOL THEATRE, Shamokin, Pa.

Просіть Шановне Громадянство згаданих місцевостей і околиць о численну участь!

ВУДЖЕНИНИ,

ВИРОБИ

М'ЯСАРСЬКІ

ТА РІЗНОРОДНІ

М'ЯСИВА

Л. Стасюк
124
Перша Евения Нью-Йорк 3.
(між вулицями 7.00 а 8.00)

КУПУЙТЕ ТАМ,

ДЕ ВАМ

ВИГІДНО,

АЛЕ КУПУЙТЕ

СВІЖІ І ДОВОРО

ЯКОСТІ М'ЯСИВА

У НАШІМ СКЛЕПІ ДІСТАНЕТЕ НАЙКРАЩІ ВИРОБИ М'ЯСАРСЬКІ ТА ВСЯКІ ВУДЖЕНИНИ ПО ЦІНАХ УМІРКОВАНИХ.

ФІРМА, ІСНУЮЧА ПОНАД 27 РОКІВ, ГОВОРИТЬ САМА ЗА СЕБЕ.

З НАГОДИ НАДХОДЯЧОГО НОВОГО РОКУ, У НАШІМ СКЛЕПІ ПОРУЧАЄМО КІЛЬКА М'ЯСНИХ ПРОДУКТІВ ПО НАСТУПНИХ ЦІНАХ:

ІМПОРТОВАНІ
ПОЛЬСЬКІ ШИНКИ
В КЕНАХ

93с. lb.

ВУДЖЕНКА
до смаження або до варення
(В ЦІЛІМ КАВАЛКУ)

39с. lb.

НОВБАСА
СІКАНА

55с. lb.

ШИНКИ
В КЕНАХ
готові до їдження (передні)

63с. lb.

КОЛЯДИ
— І —
ЩЕДРІВКИ

— на —

РІЗДВО ХРИСТОВЕ

— І —

БОГОЯВЛЕННЯ

з додатком

пісень страстних, воскрес-

них і інших пісень

церковних.

Ціна 35 центів.

Замовлення зраз в належ-

ністю святи до:

"Svoboda"

P. O. Box 346

Jersey City, N. J.

ЧЕТВЕРТИЙ КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

(Продовження зі стор. 2-гої)

чоловіком стає до збройної боротьби за свій край і за свій народ, і другий — не такий пробовий, але не менше героїчний, жінки охороняють домашнього вогнища.

З далекої, сивої старовини нескінченною парадом ідуть лави наших жінок-героїнь. Починаючи від сотників з Буші, що волає краще висадити в повітря фортецю і себе разом з нею, ніж здатися ворогові, парад ця безупинно змагається в запеклій боротьбі, і коли одне покоління сходить в могилу, інше стає на його місце. Немає сили і слів, щоб перелічити всіх їх; тільки окремими постатями позначимо різні етапи участі жіноцтва в боротьбі за Україну.

„Стара Громада“ в її змаганнях з реакційним царством несли жертви, і жінки разом з нею, з Оленою Косач-Приходько на чолі, яку було заслаано до Одонської губернії „за українофільство“, як і десятки інших. Але лави не спинались і йшли далі. Відданість „старих громадян“ викликала подив і бажання йти їхніми слідами у молоді і зрив наших визвольних змагань дає на послуги молодій українській державі отих „дівчат одчайдушних днів“, що переходили фронт, служили зв'язковими, тримали контакт між Києвом і Кубанню, між Києвом і Кам'янцем і не раз гинули, не оплакани і невідомі в підвалах білої чи червоної російської розвідки.

Той самий зрив в Галичині — і та сама жертвенність нашого жіноцтва. Лави Січових Стрілців знають відважних дівчат, що поруч з чоловіками б'ються за волю України. — Дмитерко, Степанівна, Галечко й інші, а за ними довга лави невідомих.

Українська держава завойована, влади офіційно нема, все захоплено більшовиками, але народ не змагається в нерівній боротьбі — і жінки разом з ним. Про них лишилися тільки легенди та спомины, та ще видряпані шпилькою чи гвіздком на стінах Чека написи: „Ми вмираємо, але Україна живе“. Імена ті давно затерто на стінах, але пам'ять про них і їх приклад — живе і кров їх кличе за собою інших на жертви.

І жертви йдуть все в ім'я тої самої дії, все з тим самим безупинним завзяттям, однак, на якій частині української землі їм доводилось боротися.

Польська дика сваволя викликає новий опір нашого народу — і Галичина дає нові жертви крові — з чистою постаттю Ольги Басарабової, як символ тихої невгнучості, попередю довгої колони незнаних і неспісаних жіночих імен.

Зрив за волю і незалежність Прикарпатської України об'єднує представниць усіх українських земель: емігранток з Великої України, дівчат з Галичини, Буковинських жінок і Прикарпатських, — в одну спільну лаву. Цей зрив — це ніби переддвер'я другого великого зриву, коли ображена національна гордість, воля до свободи і жагуче прагнення справедливості знову об'єднали наскоки боротьби жіноцтва з усіх земель України — велика боротьба під час Другої Світової Війни. Страшна в своїй безнадійності і упертості боротьба на два фронти: проти німців і проти більшовиків.

Символом ясності і самозречення стоять на чолі їх постаті Олени Теліги, Ганни Рошницької, Харити Кононенко, матері і дочки Мартинюків, що обнявшись ішли на розстріл в Рівенський тюрми, а за ними безліч дівчат, що їх імена ми навіть тоді не знали, коли говорили з ними: медички з Києва і хемічки з Львова, селянки з Волині і аптекарки з Буковини, — вони вірно ставали в лави там, де падала інша і йшли далі, аж до теперішньої УПА, аж до тих скромних, непоказних дівчаток, що то перед ними з пошаною встав кореспондент журналу „Лайф“, коли вперше зустрівся з ними для інтерв'ю. Зустрівся з ними для інтерв'ю, де порушив тяжкі спогади і нагадував страшний час, — і все це для того, щоб все замовчати і того інтерв'ю не надрукувати. Обов'язком американської молоді є спитати журналу „Лайф“ чому вони досі не зустріли в журналі, який описує всі народи і знайомить з цілим світом, — жадного рядка про Україну і її боротьбу, чому американські жінки не мають знати, як відважно борються їх українські сестри за волю свого народу?

А поруч з цими героїчними постаттями боротьби в лавах бійців і підпілля, іде друга парад героїнь, тихих, сумирних, що навіть самі не знають, яким героїстичним сповнене їхнє життя. Наша жінка — мати і охоронителька домашнього вогнища, що невідомо і з самопожертвою береже родину і не дає її зруйнуватися, розділитися, занепасти.

Ця парад теж губиться десь в туманній старовині, ховаючи від нас імена тих, що, як колись американські піонірки, сиділи на господарстві самі, дбаючи за рід і за хату в той час, як чоловіки біглися за волю.

Всі українські землі повні цих сірих, непомітних героїнь. Від тих, що простояли днями під тюрмами і льогами НКВД, щоб довідатися про долю чоловіка, а потім, дізнавшись, що його заслаано чи розстріляно, — бралися, заціпивши зуби і стиснувши серце, до праці, щоб врятувати родину і виховати дітей, — до тих, що одирали від себе останній шматок хліба і несли сину чи дочці, щоб воно могло вчитися і піднятися на громадському шаблі. Від тих, що в Америці, в тяжку депресію, коли міцні чоловіки розбивали собі голову, уперто брали всяку роботу і тягнули ще й хатню, щоб утримати родину і виховати дітей, — до тих, що відшукали своїх дітей, свою надію на старість — до УПА, а самі лишилися на своїх господарстві, щоб родина могла далі триматися. Від тих, що корчували поруч з чоловіками піти в Канаді, до тих, що забувши свої колишні ранги, тепер минають начиння і клінують в офісах, — щоб утримати родину і виховати дітей.

Ці діти, ця молодь має тепер великий обов'язок — репрезентувати Україну перед світом.

Ми потребуємо тепер репрезентативної жінки, ми потребуємо репрезентативної хати. Коли в Англії розглядають кандидатуру на дипломатичного аташе, або й досла, то перше все дивляться, чи його жінка має здатність стати центром товариства, створити своє коло друзів, бути центром культурного і товариського життя. Такі жінки повинні вже вироблятися і в нас.

Добрі зв'язки, довіря і пошана не виробляються в офісах, але в хаті. В культурній хаті, де центром є привітна, з добрим манерами і широким зацікавленням господарня, яка стежить за всіма новинками світу, як культури, так і політики, але не робить з політики свого фаху, а тільки засіб для помічч своєю народові. В хаті, де наші майбутні дипломати і їх майбутні жінки могли б навчитися товариському звичаю, нав'язати зв'язки, ознайомитися з тими подружжями, що часом непомітно рішають світові справи.

Культура України, її традиційна статечність, її веселий гумор і пристрасна любов до пісні і краси, — все це може знайти зрозуміле для чужинців відображення тільки в таких хатах. А те, що наш духовний клімат — є кліматом Діккенса — є запорукою, що така хата завжди буде приємна і зрозуміла для англо-саксонського світу, бо попри всі досягнення техніки, він по-старому тужить і стремить до тих самих ідеалів Діккенса.

РАДІОТОВ ПОВОРОТОМ. — Колишній повстанський Джеймс Фарлі і його дружина раді, що знову в Нью-Йорку. Вони відбули подорож по Європі, а спостереження Фарлі з його розмови з ген. Франком в Іспанії та його думка, що Америка повинна налагодити з Іспанією нормальні стосунки і дати їй допомогу були викликали загальну увагу.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ГЕМТРЕМК, МИШ.

Відчит В. Гультая з Канади.

Дня 30 жовтня виголосив п. Василь Гультай з Торонта, відомий український громадський діяч і заступник голови КЕ УНО в Канаді, дуже цікавий відчит на тему „Сучасна пора та наші національні потреби й завдання“. Відчит влаштовано в УДКлубі при Грейлінг заходо від 4. ОДВУ. По відчиті відбулась широка дискусія, в часі якої порушено теж багато питань, зв'язаних з прибуттям до Злучених Держав і Канади великого числа нових українських імігрантів. Присутні скитальці просили п. Гультая передати спеціальну подяку б. послові до канадського парламенту, п. Антонович Глинці, за його чесну оборону української справи та української

Що Ви зробили в тому напрямі, щоб скинути маску з ворожого пропаганди й представити всьому світові українські справи в правдивому світлі?

Чи вже заперечували Ви „УКРАЇНСЬКИЙ КВАРТАЛЬНИК“ (на рік доларів 4)

The Ukrainian Quarterly
50 Church Street, Suite 252
New York 7, N. Y.

„УКРАЇНСЬКИЙ БЮЛЕТЕНЬ“ (на рік доларів 2)

The Ukrainian Bulletin
50 Church Street, Suite 252
New York 7, N. Y.

Чи розумієте вагу оцих наших видань в англійській мові?

Передлачуйте їх для Ваших знайомих американців!

FOR FINER FLOWERS FOR ALL OCCASIONS
— Call —
MICHAEL J. MUCHA
UKRAINIAN FLORIST

• Funerals • Weddings • Birthdays • Anniversaries • Holidays • Baskets • Corsages • Hospital Vases • Wreaths

FREE CITY WIDE DELIVERY
in Youngstown and Vicinity. — Phone 4-0493
370 W. RAYEN AVE. (at Belmont), YOUNGSTOWN 2, O.
CENTRALLY LOCATED

Near all North Side Hospitals and Funeral Homes
Купуйте цвіти в українському квітярі.

політичної іміграції. Голова Відділу зложив прелегентові ширшу подяку за відчит, а присутні зложили з цієї нагоди \$47.53 на визвольну акцію.

УКРАЇНСЬКІ КОЛЯДИ НА РАДІО.

Злучені хори Шерон і Нью-Кесл, Па., відспівують ряд українських колядок і шедринок в місті Нью-Кесл, на так зв. „Даймонд Сквер“, в середу, дня 21 грудня, від 8.30 до 9 години вечером, як теж по радіо до стайції ВКСТ — 1280 КС. В Нью-Кесл, Па., того ж дня від години 10 до 10.15 вечером. В програму входять між іншим: Ой Сивая Зазуленька — Кошиця і „Шедрик“ Леонтовича.

НОРТ ДАКОТА.

В цілях заложення української організації в Стейті Північна Дакота, а також наваження культурно-громадського і товариського життя, прошу зголошуватися на слідуочу адресу:

Anthony Zukowski, M. D.
c/o St. Aloisius Hospital
Harvey, North Dakota.

ПОСМЕРТНА ЗГІДКА

Дня 5. грудня 1949 року помер у 61. році життя

АНТІН ВІЛЬЧИНСЬКИЙ,
член Бр. св. О. Николая, від 38 У. Н. Союзу в Обори, Н. Й.
Покійний походив із міста Турка над Стриєм, Західна Україна. Брав активну участь в народних справах, дбав про У. Н. Союз і поклали багато праці при його 38. будучи кілька разів його головою. Покинув в смутку дружину, 4 синів і 2 дочки подружжя. — В. П. П.

А. Бископ, секр.

ЗБОРНІ ВІДПІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — На річних зборах Бр. св. Володимира, від 65, що відбулися 10. грудня, вибрано такий уряд на 1950 рік: І. Левчик, предс.; Н. Кунка, заст.; А. Смит, секр.; І. Напованець, кас.; М. Романович, Т. Федос мол.; Т. Процак, контр. комісія; М. Напованець, А. Зизяк, С. Прокопик, П. Циктар і Д. Щерба, члени комісії для хворих членів; Т. Луник, репрез до У. Н. Дому; Т. Федос мол., репрез до У. Н. Комітету. За уряд: І. Левчик, предс.; А. Смит, секр.; І. Напованець, кас.

ЛІСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

М. Т., Пасейк, Н. Дж. — В тих обставинах, в яких тепер редакція працює, є неможливо кожного дня усе як слід переглянути і зараз використати надісланий матеріал. Не важко догадатись, що тепер маємо в Америці дуже багато нових сил, які звикли мати якесь діло з редакціями. До того ж часопи не годен знайти зараз місце, бо мусить рухуватись зо залогами матеріалами. Оце є причини, чому не раз годі зараз помістити, бо тих „зараз“ буває часто забагато.

П. Д., Філадельфія, Па. — Вповні погоджуємось з Вами щодо ратування дітей. Відчуваємо добре й те, що „писане кровю“ і та „мінімальна можливість“, про яку згадуєте, мають на увазі.

Р. Г., Бредок, Па. — Боїтесь, що лист Ваш не буде прочитаний до кінця... Ні, ми усе точно читаємо й до всього прислухаємось, оскільки це в нашій спроможності. Це наш обов'язок! Добре слово признання нас тішить. Але спокійне й річече саво критики газети чи нашого політичного положення заставляє нас до задуми. Нам здається, що тут, на американській землі, під сучасну пору ми ще найбільше можемо зробити для української справи. „Один провід“ важна річ, але не вся. Так само важне, щоб кожний, де його судило, не кинув б, пам'ятав на Франкові слова про його відповідальність. Інакше не матиме „Провід“ навіть засобів, щоб вести працю!

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ІТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ

Вислати Святочні Картки на Різдво до рідні і знайомих — це старий звичай. Замовляйте отже тепер ці гарні Святочні Картки з українськими різдвяними побажаннями у формі книжечки з ковертою

Ціна одної картки 15 цт., 12 за \$1.50.

Замовлення враз з належитістю слати до:

„СВОБОДА“

Р. О. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

З Канади треба платити тільки американською валютою.

П. С. Щоб оминати опізнення просимо залучувати моні-ордер разом з замовленням.

ДІТРОНТ, МИШ. — Тов. У. Н. Союзу, від 292, подас до відома всім своїм членам, що річні збори відбуватимуться в понеділок, 26. грудня, в годині 2. пополудні, в галі У. Н. Дому, 4655 Martin St. На ці збори обов'язково повинні явитись всі члени, а особливо проситись всіх нових членів, що цього року вступили до Союзу, щоб ліпше познайомились зі справами Союзу і познались з членами. Буде звіт уряду і контр. комісії за цілого року та вибір уряду на 1950 рік. Всіх відллові справ будуть полагоджені по звіті і виборі уряду. — І. Форіс, предс.; І. Андрусевич, кас.; П. Кізел, секр.

ВОТУНАНТЕ В ЧЛЕНІ У. Н. СОЮЗУ!

УКРАЇНСЬКІ СТІННІ КАЛЕНДАРІ НА 1950 РІК

• У-гарних кольорах
• Календаріом друковане українською мовою
• Свята означені чинним червоним друком

Ціна 30 ц. один

На С. О. D. не висилаємо.

Належитість треба посилати разом із замовленням.

ОСІНЬ НА ФАРМІ

1 Фарма
1 Дівчинка збирає цвіти
1 Хата, навколо цвіти
1 Дівчинка з псом
1 Гарний вид фарми. Діти, кури свині, пс
1 Діти їдять на санках у зимову пору
1 Слава во вісних Богу
1 Наталка Полтавка
1 Тайна вечера
1 Матір Божа Неустаючої Почоці.
1 Святе семейство
1 Фарма. Діти годують качки
1 Зимовий вид
1 Христос добрий пастир
1 Серце Ісуса Христа
1 Діти, що їх ангел стереже
1 Серце Пресвятої Діви Марії
1 Свята Родина
1 Гарний вид фарми
1 Діти в ліжку, ангел охороняє
1 Різдво Христове
1 Св. Николай роздає дарунки дітям
1 Гетьман Мазепа
1 Our Lady Fatima

Замовлення слати на адресу:

„СВОБОДА“

Р. О. BOX 346

JERSEY CITY 3, N. J.

ЮТІКА, Н. П. — Бр. св. Петра й Павла, від 58, повідомляє, що річні збори відбуватимуться в суботу в год. 6:30 ввечір в галі парафіяльній, 209 First St. Просимо хоч раз у рік зійтись, щоб було з кого вибрати уряд на 1950 рік. Довгуючих членів просимо вирішити свої довги. — За уряд: С. Рапанак, предс.; Ольга Корнюк, кас.; А. Шанайда, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Річні збори Бр. св. Петра й Павла, від 102, відбуватимуться в понеділок, 26. грудня, в годині 1. пополудні, в церковній галі, 2280 W. 7th St. Заряд відділу просить всіх членів прийти на ці збори, бо є важні справи до вирішення і буде вибір уряду на 1950 рік. Н. Дікин, предс.; В. Жук, кас.; Н. Вобечко, сек.

Brand New Book

EXCELLENT ARTISTIC PATTERNS OF OLD UKRAINIAN EMBROIDERIES

Sixteen pages in colorful designs for blouses, jackets, skirts, tablecloths, scarfs and purses.

Price \$2.25.

Order now from

СВОБОДА BOOKSTORE

P. O. Box 346

Jersey City 3, N. J.

Comfortable air conditioned

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVENUE, NEWARK, N. J.

and IRVINGTON, N. J.

Essex 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

ПЕТРО-ДРЕМІ

УКРАЇНСЬКИЙ ПОТРЕБНИК

Занимається похороном в БРОНКС, БРООКЛІН, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET NEW YORK CITY

Tel. ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPPELL 707 PROSPECT AVENUE

(cor. E. 155 St.)

BRONX, N. Y.

Tel. MEtrose 5-5577

ПІДРУЧНИК АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

ЮРІЯ ЛУЦЬКОГО

ФОНЕТИКА, ПРАВОПИС, СКЛАДНЯ, СЛОВОТВІР і т.д. включаючи англо-український словник (понад 3,000 слів.

260 сторін. — Ціна \$3.00 за прим.

Замовлення враз з належитістю слати до:

„СВОБОДА“ BOOK STORE

81-83 Grand Street (P. O. Box 346) Jersey City 3, N. J.

AS DR. ZEE'S DOOR OPENED, NITA QUICKLY HID.

AFTER ZEE AND GOR HAD PASSED, SHE FOLLOWED CAUTIOUSLY. WHEN THEY ENTERED TARZAN'S CELL, THE APE-MAN SPRANG TO HIS FEET.

"I COME AS A FRIEND," SAID THE DOCTOR. "TO EXPLAIN MY GREAT PLANS FOR YOU." QUIETLY, TARZAN LISTENED TO DOCTOR ZEE'S WILD SCHEME---

--- WHILE OUTSIDE, NITA HEARD IN GROWING HORROR.

Коли одворилися двері д-ра Зі, Ніта швидко сховалася.

Коли Зі й Гор перейшли мимо, вона слідувала за ними

обережно. Коли вони ввійшли до каюти Тарзана, малпочоловік скочив на рівні ноги.

„Я приходжу як приятель,

щоб пояснити тобі мої плани“ — сказав доктор. Тарзан спокійно вислухав дикі помисли д-ра Зі...

...а надворі прислухувалася

тому Ніта серед зростаючого жаху.